

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1985-1986

25 APRIL 1986

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer J. Ansoms C.S. —

houdende maatregelen tot bevordering van de eerstelijnsmilieuzorg
door de gemeenten

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Twee eeuwen geleden waren het vooral de gemeenten die zich bezig moesten houden met het leefmilieu, terwijl de term „leefmilieu” niet eens bestond. Immers, de revolutionaire decreten van 1789 en 1790 stelden de burgemeesters verantwoordelijk voor de orde, de veiligheid, de rust en de gezondheid op het grondgebied van de gemeente. Naarmate echter de problematiek complexer werd door de opeenvolgende industriële revoluties, trok de hogere overheid steeds meer bevoegdheid naar zich toe ; steeds meer ging zij wetgevend en controlerend optreden. En de rol van de gemeentebesturen werd praktisch herleid tot een adviserende en controlerende bevoegdheid, waarbij deze laatste dikwijls in de praktijk bijna niet waargemaakt kon worden, bij gebrek aan gekwalificeerd personeel of omwille van overbelasting met andere taken.

Nochtans wordt de leefmilieuproblematiek plaatselijk zeer sterk aanvoeld ; het probleem betreft immers in niet geringe mate het concrete leven van de plaatselijke gemeenschap. Steeds meer worden de gemeentebesturen met betrekking tot het leefmilieu door de plaatselijke bevolking ter verantwoording geroepen. Bovendien is steeds meer deskundigheid vereist om inhoudelijk sterke adviezen te geven naar de hogere overheid toe. Overigens zal spoedig aan de burgemeesters ook de taak gegeven worden van toezicht op de naleving van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning. De

gemeenten nemen dan ook in groeiende mate verantwoorde-
lijkheid op voor de plaatselijke milieuzorg. Steeds meer ge-
meentelijk ke groendiensten worden opgericht, en steeds meer
volwaardige gemeentelijke leefmilieudiensten zien het le-
venslicht, niet zelden met hoog gekwalificeerd personeel.

Gemeentelijke leefmilieudiensten kunnen een bijzondere
nuttige functie uitoefenen, zoals bijvoorbeeld :

- het adviseren van de gemeentelijke overheid inzake de
vergunningenproblematiek en inzake acute milieuproblemen
op het gemeentelijk grondgebied ;
- de logistieke steun voor de gemeentelijke overheid bij de
adviezen die zij dient te geven naar de hogere overheid toe ;
- informatieve en educatieve activiteiten ;
- opvang van klachten ;
- organisatie van de huisvuilverwerking ;
- de groendienst ;
- de milieu-aspecten van de gemeentelijke ruimtelijke
planning ;
- de waterzuiveringsproblematiek.

Een gemeentelijke milieudienst heeft nog andere voorde-
len : hij kan immers veel sneller optreden dan de officiële
Vlaamse of nationale administraties, welke dikwijls overbelast
zijn. Bovendien kan hij een probleem op een geïntegreerde
wijze aanpakken, wat de efficiëntie ten goede komt. Men mag
immers niet vergeten dat de milieuzorg een hele reeks aspec-
ten behelst, die bij de hogere overheid verspreid liggen over
verschillende gespecialiseerde diensten en administraties.
Naar analogie van de welzijnssector of de geneeskunde is het
zeker niet overdreven te spreken van een „eerstelijnsmilieu-
zorg”, met als kenmerken :

- een globale, geïntegreerde benadering ter plaatse ;
- een snellere aanpak bij noodsituaties ;
- de participatie van de plaatselijke gemeenschap.

Het gemeentelijk leefmilieubeleid is echter te weinig gewa-
pend om efficiënt op te kunnen treden als problemen zich
voordoen, of om een geïntegreerd beleid te voeren. Het
spreekt vanzelf dat gemeentelijke politieverordeningen uitge-
sloten zijn als de hogere overheid (met recht en reden) bepaal-
de materies naar zich heeft toegetrokken. Toch ontbreken er
enkele schakels opdat de gemeenten een waarachtige eerste-
lijnsmilieuzorg zouden kunnen voeren.

1. De gemeenten moeten in staat gesteld worden een ver-
gunningenbestand op te maken ; dit is een essentieel onder-
deel in het gemeentelijk instrumentarium voor de eerstelijns-
milieuzorg. Dit voorstel van decreet wil deze mogelijkheid
openen, door enerzijds de colleges van burgemeester en sche-
penen te machtigen bij de natuurlijke personen of rechtspers-
onen, actief op hun grondgebied, een afschrift te vragen van
de uitgereikte vergunningen, en door anderzijds bij decreet
vast te leggen dat bij de toekomstige uitreiking van nieuwe
vergunningen steeds een afschrift daarvan naar de betrokken
gemeente moet worden gestuurd.

2. Met betrekking tot het industrieel afval en het giftig afval
bestaat er een bij wet of decreet vastgelegde meldingsplicht
aan de diensten van de hogere overheid. Wij zijn van mening
dat ook de gemeenten moeten weten wat er ter-zake op hun
grondgebied gaande is, en willen daarom in dit voorstel van
decreet deze meldingsplicht uitbreiden naar de gemeenten

toe. Bovendien wensen wij ook een meldingsplicht in te voeren naar de gemeenten toe, voor natuurlijke personen of rechtspersonen die door hun activiteiten milieu-incidenten veroorzaken. En deze milieu-incidenten kunnen gaan van hinder en mogelijke gevaren tot ongevallen en zelfs rampen.

3. De gemeenten dienen meer op de hoogte te zijn van de controles en van de resultaten van de onderzoeken welke door de bevoegde diensten van de hogere overheid worden uitgevoerd op het eigen grondgebied. In dit voorstel van decreet wordt daarom voor deze bevoegde diensten de meldingsplicht naar de gemeenten toe ingebouwd. Bovendien zullen alle gegevens uit milieudatabanken enzovoort, ook steeds aan de gemeenten moeten overgemaakt worden. Dit moet de samenwerking tussen de gemeenten en deze diensten ten goede komen, zeker daar waar er een gemeentelijke leefmilieudienst bestaat.

4. De gemeenten moeten meer armslag krijgen om mede in te staan voor het toezicht en voor snelle controles bij acute probleemsituaties. In de huidige stand van zaken bestaat deze controlerende bevoegdheid in sommige gevallen voor de burgemeester en de politiecommissaris (als officier van gerechtelijke politie), maar in andere gevallen wordt er niet over de burgemeesters gesproken. Bovendien blijft deze controlerende bevoegdheid in de meeste gevallen theorie, vermits zij de technische deskundigheid missen en dikwijls overbelast zijn met andere taken. Ons antwoord op dit probleem bestaat erin dat de burgemeesters in alle omstandigheden een controlerende bevoegdheid krijgen. Bovendien willen wij dat de burgemeesters en de politiecommissarissen zich in hun controle-taak kunnen laten bijstaan door gemeentelijke ambtenaren of door ambtenaren aangewezen door groepen van gemeenten (bijvoorbeeld van kleinere gemeenten). Uiteraard dienen deze ambtenaren te voldoen aan een aantal voorwaarden, bijvoorbeeld betreffende de opleiding, en zal hun optreden moeten verlopen volgens bepaalde modaliteiten. Bovendien dient gestreefd naar een vlot samenwerkingsverband tussen deze ambtenaren en de bevoegde diensten van de hogere overheid ; beide groepen moeten elkaar aanvullen, niet met elkaar in concurrentie treden.

Bij het opmaken van dit voorstel van decreet werden wij met een bevoegdheidsprobleem geconfronteerd, met name het probleem van de wetgeving op het giftig afval. Meer bepaald doet zich de vraag voor of dit een nationale dan wel een regionale materie is. De bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is niet zo duidelijk. Uiteindelijk hebben wij ervoor gekozen om ook dit probleem op te nemen in dit voorstel van decreet, aangezien in de praktijk de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (OVAM) zich ook bezighoudt met de uitvoering van de wet op de giftige afval, en omdat ons voorstel van decreet vooral verband houdt met de politie over het leefmilieu, wat volgens artikel 6, § 1, II, 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dan toch een ge-regionaliseerde materie is. Bovendien zijn in de praktijk giftig en ander afval soms niet van elkaar te scheiden, zodat men tot lachwekkende toestanden kan komen met betrekking tot de bevoegdheidsafbakening.

J. ANSOMS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Titel 1

Informatie aan de gemeenten

Hoofdstuk 1

Informatie omtrent vergunningen

Artikel 2

Onverminderd de bevoegdheid van de officieren van gerechtelijke politie kan het college van burgemeester en schepenen van natuurlijke personen of rechtspersonen die economische of andere activiteiten ontplooiën op het grondgebied van de gemeente en hiervoor aan een vergunning, erkenning of toelating onderworpen zijn, steeds een afschrift eisen van de vergunningen, erkenningen en toelatingen en van de daarmee samenhangende voorwaarden betreffende het leefmilieu die voorgescreven zijn in :

1. artikelen 5 en 6 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, gewijzigd bij de decreten van 23 december 1980 en 5 april 1984 ;

2. artikel 3, § 1, 1° en 3° en artikel 9, 1° van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer ;

3. artikelen 25 en 26 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, gewijzigd bij het decreet van 23 maart 1983 ;

4. artikelen 3 en 4 van de wet van 22 juli 1974 op de giftige afval ;

5. artikelen 4,5 en 11 van het koninklijk besluit van 9 februari 1976 houdende algemeen reglement op de giftige afval ;

6. artikel 12 van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, goedgekeurd bij het besluit van de Regent van 11 februari 1946, met betrekking tot de exploitatievergunningen van klasse 1.

Artikel 3

§ 1. In fine van artikel 5, § 1, derde lid van voornoemde wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, wordt de volgende zin toegevoegd :

„Afschrift hiervan wordt onverwijld aan de betreffende gemeente gezonden.”

§ 2. In fine van artikel 6, derde lid van voornoemde wet van 26 maart 1971 worden de volgende woorden toegevoegd :

„en tevens aan de betreffende gemeente”.

Artikel 4

Aan artikel 6, § 1 van voornoemd decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, wordt de volgende tekst toegevoegd :

— zendt onverwijld een afschrift van de toegekende vergunningen en beslissingen, zoals bepaald in artikel 3, artikel 4, § 2, artikel 6, § 3 en artikel 9, 1° van dit decreet, toe aan de betreffende gemeente.”

Artikel 5

In fine van artikel 26, § 4, eerste lid van voornoemd decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, wordt de volgende zin toegevoegd :

„Afschrift van de beslissing en van de opgelegde algemene of bijzondere voorwaarden wordt onverwijld aan de betreffende gemeente gezonden.”

Artikel 6

Aan artikelen 4, 9 en 14 van voornoemd koninklijk besluit van 9 februari 1976 houdende algemeen reglement op de giftige afval, wordt een nieuw lid toegevoegd luidend als volgt :

„Van de genomen beslissingen wordt onverwijld afschrift aan de betreffende gemeente gezonden.”

Artikel 7

In fine van artikel 9, § 1 en § 2, eerste lid van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, wordt de volgende zin toegevoegd :

„Afschrift van de vergunning wordt onverwijld aan de betreffende gemeente gezonden.”

Hoofdstuk II

Meldingsplicht ten overstaan van de gemeenten

Artikel 8

§ 1. In artikel 34, § 1, eerste lid van voornoemd decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, worden na de woorden „aan de afvalstoffenmaatschappij” de woorden „en aan de betreffende gemeente” ingevoegd.

§ 2. In artikel 34, § 2 van voornoemd decreet van 2 juli 1981 worden na de woorden „aan de afvalstoffenmaatschappij” de woorden „en aan de betreffende gemeente” ingevoegd.

Artikel 9

Aan artikel 18 van voornoemd koninklijk besluit van 9 februari 1976 houdende algemeen reglement op de giftige afval, wordt een nieuw lid toegevoegd luidend als volgt :

„Deze aangifte dient tevens bij de betreffende gemeente te gebeuren.”

Artikel 10

De natuurlijke personen of rechtspersonen zijn verplicht onverwijld aan de betreffende gemeente melding te maken van milieu-incidenten welke het gevolg zijn van hun economische of andere activiteiten. Mondelinge aangiften dienen uiterlijk drie dagen na de aangifte schriftelijk bevestigd te worden.

Onder milieu-incidenten wordt verstaan : abnormale gebeurtenissen die ofwel een hinder of mogelijke hinder voor de bevolking tot gevolg hebben, ofwel een gevaar of mogelijk gevaar voor de bevolking kunnen opleveren, ofwel een ongeval of een ramp tot gevolg hebben of kunnen hebben.

Hoofdstuk III

Informatie vanwege de diensten van de
Vlaamse Executieve

Artikel 11

De Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu brengt onverwijld de gemeenten op de hoogte van de controles en van de resultaten van de controles en onderzoeken welke door haar uitgevoerd worden op hun grondgebied, en van alle andere informatie welke zij bezit over het leefmilieu in de betreffende gemeente.

Artikel 12

Aan artikel 13, § 1 van voornoemd decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, wordt een nieuw punt 12 toegevoegd luidend als volgt :

„12. het onverwijld informeren van de gemeenten over de controles, de resultaten van de controles en onderzoeken welke door haar worden uitgevoerd op hun grondgebied, en over alle andere informatie welke zij bezit over het leefmilieu in de betreffende gemeente.”

Artikel 13

Aan artikel 32ter van voornoemde wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, wordt een nieuw punt 4 toegevoegd luidend als volgt :

„4. het onverwijld informeren van de gemeenten over het toezicht op de lozingen van afvalwaters die krachtens artikel 5 aan een vergunning onderworpen zijn, over elke oorzaak van waterverontreiniging, en over alle informatie betreffende het leefmilieu in de betreffende gemeente, welke zij bezit.”

Titel II

Controlebevoegdheid van de gemeenten

Artikel 14

Aan artikel 37 van voornoemde wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, wordt een nieuwe § 4 toegevoegd luidend als volgt :

„§ 4. De bevoegdheid tot het opsporen van overtredingen van deze wet en van haar uitvoeringsbesluiten wordt tevens verleend aan de burgemeesters op het grondgebied van hun gemeente. De burgemeesters en de officieren van gerechtelijke politie mogen zich laten bijstaan door gemeentelijke ambtenaren of door ambtenaren, aangesteld door groepen van gemeenten, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten welke door de Vlaamse Executieve worden bepaald.”

Artikel 15

In artikel 11 van voornoemd decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, wordt na het tweede lid een nieuw lid ingevoegd luidend als volgt :

„De bevoegdheid tot het opsporen van overtredingen van dit decreet en van zijn uitvoeringsbesluiten wordt tevens verleend aan de burgemeesters op het grondgebied van hun gemeente. De burgemeesters en de officieren van gerechtelijke politie mogen zich laten bijstaan door gemeentelijke ambtenaren of door ambtenaren, aangesteld door groepen van gemeenten, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten welke door de Vlaamse Executieve worden bepaald.”

Artikel 16

Aan artikel 55 van voornoemd decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, wordt een nieuwe § 3 toegevoegd luidend als volgt :

„§ 3. De officieren van gerechtelijke politie en de burgemeesters mogen zich in hun taak laten bijstaan door gemeentelijke ambtenaren of door ambtenaren, aangesteld door groepen van gemeenten, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten welke door de Vlaamse Executieve worden bepaald.”

Artikel 17

Aan artikel 21 van voornoemde wet van 22 juli 1974 op de giftige afval, wordt een tweede lid toegevoegd luidend als volgt :

„De bevoegdheid tot het opsporen van overtredingen van deze wet en van haar uitvoeringsbesluiten wordt tevens verleend aan de burgemeesters op het grondgebied van hun gemeente. De burgemeesters en de officieren van gerechtelijke politie mogen zich laten bijstaan door gemeentelijke ambtenaren of door ambtenaren, aangesteld door groepen van gemeenten, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten welke door de Vlaamse Executieve worden bepaald.”

Artikel 18

In fine van artikel 6, eerste lid van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging, worden de volgende zinnen toegevoegd :

„De bevoegdheid tot het opsporen van overtredingen van deze wet en van haar uitvoeringsbesluiten wordt tevens verleend aan de burgemeesters op het grondgebied van hun gemeente. De burgemeesters en de officieren van gerechtelijke politie mogen zich laten bijstaan door gemeentelijke ambte-

naren of door ambtenaren, aangesteld door groepen van gemeenten, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten welke door de Vlaamse Executieve worden bepaald.”

Artikel 19

Aan artikel 29 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, wordt een nieuwe § 4 toegevoegd luidend als volgt :

„§ 4. De burgemeesters en de officieren van gerechtelijke politie mogen zich laten bijstaan door gemeentelijke ambtenaren of door ambtenaren, aangesteld door groepen van gemeenten, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten welke door de Vlaamse Executieve worden bepaald.”

Titel III

Sancties

Artikel 19

Gestraft wordt met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van zesentwintig frank tot vijfduizend frank of met één van deze straffen alleen, hij die geen gevolg geeft aan de bepalingen van artikelen 2,8,9 en 10 van dit decreet.

J. ANSOMS

G. BEERDEN

F. CAUWENBERGHS

E. VANDEBOSCH

L. VAN DEN BRANDE
